

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

X. évfolyam, 249 (2805) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Attörték a szovjet vonalakat a Krim félsziget bejáratánál a német csapatok

Valamennyi arcvonalszakaszon előnyomulnak a németek. Honvédeink az egyik Donec-hídfőért harcolnak. Timosenko találkozik Wavell tábornokkal a kaukázusi harctér előkészítése céljából

Roosevelt tegnap újabb megnyilatkozása foglalkoztatja még ma is a világ közvéleményét. A német lapok már tegnap megállapították a beszédéről, hogy az roppant mulatságos lenne, ha — nem járna olyan súlyos következményekkel. Az olasz sajtó Rooseveltet a beszéd alapján — és nem ok nélkül — a világ első számú hamisítójának és ámtójának nevezi, míg a japán lapok megállapítják, hogy azokat az „okiratokat”, amelyekre Roosevelt hivatkozott — ha azok egyáltalán léteznek, — az elnök nyilván maga gyáriolta. Mindenesetre jellemző, hogy az elnök titkára teljesíthetetlennek mondta az újságíróknak azt a kérését, hogy ezeket az okiratokat másolatban megkaphassák.

A japán-amerikai viszony közben

egyre jobban kiéleződik s mánt egy legújabb jelentés mondja, — a japán kormány november 15-ikét jelölte meg, mint végső határnapot, ameddig Japán hajlandó a csendesóceáni béke érdekében az Egyesült Államokkal megegyezést kölni.

A keleti hadszíntéren — a kedvezőtlen időjárás ellenére — valamennyi frontszakaszon előnyomulnak a német és szövetséges csapatok s — mint a német véderőparancsnokság lapzártakor érkezett rendkívüli jelentés mondja, a déli arcvonalon e hó 18-án megindult hadműveletek is fényes győzelemre vezettek: a német csapatok áttörték a krimi félsziget bejáratánál lévő szovjet vonalakat és ezzel megnyitották az út a félsziget felé.

rász a Washington Times Heraldban nyilván a hadügyminiszterium véleményére támaszkodva, nagyon borúlatozóan nyilatkoznak az archangelszki kikötőnek amerikai hadianyag felvételére való felhasználásáról. Kiemelik, hogy Archangelszk kikötője és a Fehér Tenger január elejétől teljesen befagy. Az

Archangelszk és Moskva közötti vasutvonal igen sebezhető. A bolsevisták azt állítják, hogy Archangelszk és Moskva között hatalmas hadsereget vontak össze, mellyel meg bírnák védeni a vasutvonalat, washingtoni szakörökben azonban ebben erősen kételkednek.

Amerika népe elvárja, hogy Rooseveltt bizonyítsa állításait

Washingtonból jelentik: (NTI) Az amerikai újságírók kedden megkérdezték Earlyt, Rooseveltt sajtótitkárát, vajjon megkaphatnák-e a két okirat másolatát, amelyekről Roosevelt hétfő esti rádióbeszédében megemlékezett és pedig az állítólagos német-délamerikai térképet és az állítólagos egyházellenes okiratot? A titkár kijelentette, hogy kérésük nem teljesíthető. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Sun washingtoni tudósítója szerint Washingtonban az a felfogás uralkodik, hogy az elnök beszéde olyan közelről surolta a háborút, amennyire csak lehetséges volt az elnök részéről. Más jelentések is arról szólnak, hogy az Egyesült Államok a korlátozott tengeri háboru terére siklik. A Délamerikáról és a német kormány vallását eltiltó terveiről tett nyilatkozatát az elnök biztonvitani tartozik. Az Egyesült Államok közvéleménye ezt elvárja. (MTI)

ROOSEVELT NEMETELLENES MAGATARTÁSA EGYÉRTÉLMŰ A JAPANELLENESSÉGGEL — TOKIOI VELEMÉNY SZERINT

Tokióból jelentik: (NTI) A japán sajtó elutasító hangon foglalkozik Roose-

velt beszédével. A Tokió Nishi Nishi szerint Rooseveltt semmire sincs tekintettel és a nép akarata ellenére halad tovább céljai elérése érdekében. A beszéd azt a benyomást kelti, hogy az elnök görccsen igyekszik valamilyen ürügyet találni Németország megtámadására. A hamis állítások csak arra valók, hogy a kongresszust valahogyan a semlegességi törvény megváltoztatására bírja. Az állítólagos okmányokat Rooseveltt bizonyára maga gyártotta. Japán számára teljesen közömbös az, hogy Rooseveltt foglalkozik-e beszédében a Távolkelettel, vagy nem, mert Németországgal szembeni magatartása egyértelmű a Japánellenes magatartással, tekintve, hogy Japán Németországgal közös célokra törekszik. (MTI)

A Mai Nap írja: A londoni Times tokiói tudósítója jelenti, hogy a Japánban rendezett első légvédelmi gyakorlat befejezésekként végrehajtották a városok teljes elsötétítését. A japán lapok kiemelik, hogy az ország történelmének legválságosabb korszakát éli át. A Nishi Nishi szerint Japánban nincs arra ideje, hogy tárgyalásokkal töltsék az időt, amíg az Egyesült Államok olyan magtatrás tanúsít, amit nem lehet félreérteni.

Angol csapatok vonultak be Iránon át szovjet területre (?)

Egy madridi lap londoni jelentése szerint — mint az Esti Újság írja — a szovjet csapatok kivonják Iránból és előkészítik az angol csapatok bevonulását szovjet területre. A lap közli Rhode angol tábornok kijelentését is, mely szerint a Szovjetbe Iránon át irányuló angol szállítmányok megakadtak a Rosztovra nehezülő német támadás miatt.

Newyorkból jelentik: (Bud. Tud.): A Newyork Herald Tribune szerint a japán kormány értesítette az Egyesült Államok kormányát, hogy november 15-ike az az utolsó időpont, amely a csendes-tengeri megegyezés létrehozására rendelkezésre áll, mert ezen a napon összeül a japán országgyűlés.

A Véderő Főparancsnokság különjelentése

Vezéri Főhadiszállás. A Véderő Főparancsnokság külön jelentése szerdán délután 2 órakor:

Azok a német hadosztályok, amelyek délen folytatják hadműveleteiket, a szovjet csapatok próbálkozásai után elmentáadásba mentek át és kemény harcok árán áttörték a Krim félsziget bejáratánál a szovjet vonalakat. Azok a harcok tehát, amelyek október 18-án kezdődtek, fényes sikerre vezettek. — 18-ától 28-ig ezen a szakaszon 15.700 foglyot ejtettünk, 13 páncélkocsit és 109 ágyut zsákmányoltunk és nagymennyiségű hadianyagot semmisítettünk meg. Az ellenség üldözése tovább folyik.

DÉLUKRAJNÁBAN IS SIKERESEN FOLYIK AZ ELŐNYOMULÁS

A MTI jelenti: Délkeletukrajnában előnyomuló szövetséges hadak az ott folyó hadműveletekkel, a Donec medence iparvidékének legfontosabb részét veszik birtokba. Ezzel az európai szovjet hadiipar nagy gőcponjtait veszíti el a bolsevista birodalom. A magyar seregetesték az egyik Donec hídfőért harcolnak.

Az Új Nemzedék írja: Berliin jelentés szerint az illetékes német tájékoztató tiszt szerdára virradóra azt mondta, hogy a német hadijelentésben jel-

zett, kedvezőtlen időjárás ellenére a német csapatok az északi, középső és déli szakaszon is előnyomultak.

Az Esti Újság írja: A londoni Daily Mail arról ad hírt, hogy Timosenko a közeljövőben találkozik Wavell tábornokkal. Élete legnehezebb feladatát kell most megoldania. Azért találkozik Wavellel, hogy előkészítse a kaukázusi harcteret.

A SZOVJET KORMÁNY BORULATÓ FELHÍVÁSA A FORRADALOM ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

Stockholmból jelenti a Mai Nap: A novemberi forradalom közeli évfordulója alkalmából a szovjetkormány kiáltványt intézett a hadsereghez, amelyben szomoruan ismeri be, hogy a vörös hadsereg súlyos helyzetben van.

Az idén — szól a kiáltvány — más körülmények között kell ünnepelni a forradalom évfordulóját, mint más években. Moszkvát és Leningrádot az ellenség fenyegeti. Legsúlyosabb azonban a helyzet a déli szakaszon.

A kiáltványban felszólítják a katonaságot, hogy a végsőkig tartson ki.

Mandszuriából Tokióba érkező hírek szerint eddig 2 millióra tehető a Szovjetunió európai részéből Ázsiába menekültek száma.

Washingtonból jelentik: (MTI) Pearson és Allen, a két ismert himnagya-

Nagyváradon hallgatott ki tanukat a budapesti valutabíróóság Weisz Mandel csempészési ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Ez év május 27-én a Püspökfürdő határában a határőrök elfogták Weisz Mendel cipő-felsőrész-készítő nagyváradit lakost, aki az erdőn át egy román paraszt kíséretében át akart szökni a határon. A román paraszt, mikor látta közeledni a határőröket, elszaladt és nyilván sikerült Romániába szöknie.

Weisz Mendel azzal az elgondolással, hogy a dollárt átcsempésze Romániába s onnan annak ellenértéke fejében hozzon magával aranyat.

Rosenthal Benőt nem tudták elfogni, mert megszökött. De testvérét, Rosenthal Ernőt letartóztatták, mert alapos gyanu merült fel arra, hogy tudott bátyjának, Benőnek a tervéről s annak végrehajtását előmozdította.

Ugyanilyen okból körözte a rendőrség Fülöp Béla nagyváradit kereskedőt is, mert ellene is az a gyanu merült fel, hogy részes volt a dollár-csempészésben és pedig ő adta a pénzt az üzlethez.

Tekintettel arra, hogy ez az ügy a budapesti valutabíróóság illetékességébe tartozik, a budapesti ügyészség emelt vádat a nagyváradit valutacsempész ellen s a vádiratot Bary Zoltán főügyész helyettes készítette el mind a négy férfit — tehát a letartóztatásban lévő Weisz Mendel és Rosenthal Ernő, valamint a szökésben lévő Rosenthal Benő és Fülöp Béla — ellen fizetési eszközökkel való visszaélés büntette miatt.

Weisz Mandel és a Temesvári Pipi szerepe

A budapesti törvényszék valutabíróóságának illetéktanácsa költségkímélés céljából kiszállt Nagyváradra és szerdán délelőtt a helyi törvényszék épületében tárgyalta le ezt az ügyet, dr. Vályi Nagy István elnöklété alatt.

A tárgyaláson Weisz Mendel elsőrendű vádlott előadta, hogy Rosenthal Benő 300 pengőért rábírta őt arra, hogy vállalkozzék a neki átadott kis csomagnak Romániába való átcsempészésére. Egy temesvári címre Timók Husnak vagy Pipinek kellett volna a csomagot elvinnie. Ő azért ment ebbe bele, mert szűkös anyagi körülmények között élt.

— Nem is tudtam, — mondotta — hogy mi volt abban a csomagban. A 300 dollár és a határon való átszökés veszélye annyira megszédített, hogy nem is érdeklődtem eziránt.

— De azt mégis csak sejtette, — kérdezte az elnök, hogy nem tisztá dolog ez?

— Azt igen, — válaszolta a vádlott.

Az elnök mesterien feltett kereszt-kérdései azonban egyre jobban szorították s végül beismerte, hogy igen, tudta mi volt a csomagban s azt is tudta, hogy egy félkiló aranyat kell hoznia érte Temesvárról. Rosenthal Benőtől külön kapott ezért 300 pengőt, amit a vezetőül melléje

adott román paraszt mindjárt be is váltott 1000 leire. Ezt az összeget találták meg nála. A román paraszttal Rosenthal Benő lakásáról indult el, de — igyekezett széplítgetni a dolgot, — a határ közelében inába szállt a bátorsága, vissza akart térni s már visszatérőben fogták el őt a határőrök.

Az elnök kérdései még különösen annak megállapítására vonatkoztak, hogy ezt a csempészési üzletet rendszeresen folytatták-e a vádlottak vagy csak alkalmasszerűen követték el a bűncselekményt. Az elsőrendű vádlott tagadta hogy rendszeresen csempészett volna.

Rosenthal Ernő, a másik kihallgatott vádlott, mint a nyomozás során kiderült, szintén résztvevő a csempészésben, sőt a vádirat feltételezi róla, hogy ő volt Weisz Mendelnek román parasztruhába öltözött kísérője. Ez a feltevés azonban nem igazolódott be Rosenthal Ernőt később fogta el a

rendőrség s eleinte csak az a bűnjesztő szöveg, hogy lakásának fűskamrájában elrejtve megtalálták Weisz Mendel személyazonossági igazolványát. De később megállapította a nyomozás, hogy bátyjával, Benővel együtt dolgozott a csempészés előkészítésében. Rosenthal Ernő azonban mindent tagadott a tárgyaláson, csupán annyit ismert be, hogy hallott valamit bátyjától erről a dollár-üggyről.

A bíróság először a határőröket hallgatta ki tanuként, akiknek vallomása megerősítette azt a beállítást, mintha Weisz Mendel már visszatérőben fogták volna el. Kihallgatták még Zsarnóczay Károly detektív és Somogyi Lajost, a politikai detektívcsoporthoz tartozókat, akik a nyomozást annakidején lefolytatták. Vallomásaikból nem derült ki az, hogy a vádlottak a csempészést rendszeresen folytatták volna.

Ítéletet hirdet a törvényszék

Rövid szünet után a törvényszék a bizonyító eljárást befejezettek nyilvánította, majd az ügyész tartotta meg vádbeszédét hangsúlyozva, hogy bevezetett bűncselekményről van szó és fel sem tetelezhető hogy a vádlottak ne tudták volna az átcsempészetre szánt csomag tartalmáról. Kérte a törvényszéket, vegye figyelembe azt a körülményt, hogy a fizetési eszközökkel való visszaélést a felszabadulás után akkor követték el, amikor az újjáélt idején az ilyen nyereséskedési mód a legelítélendőbb cselekmény.

A védelem azt hangoztatta, hogy csak kísérlet történt és Rosenthalnak, illetve Weisznek az üzérkedéshez semmi köze sincs s az egész ügybe véletlenségből, esetleg nehéz anyagi helyzetük kényszerítette a cselek-

ményre. Enyhítő körülménynek tűntette fel Weisz védője, hogy Nagyváradon még nem tudták, hogy milyen súlyos bűncselekmény a valutazérkedés.

Dr. Turnovszky, Fülöp Béla védője beszédében elmondotta, hogy védené ellen halvány megjelölések, vannak s az eljárás megszüntetését kérte.

A törvényszék rövid tanácskozás után bűnösnek mondta ki Weisz Mendel és Rosenthal Ernő vádlottakat fizetési eszközökkel történt visszaélés vétsége miatt s ezért mindkét vádlottat 5-5 hónapi fogságra ítélte, melyből 4 hónap és 28 nap vizsgálati fogságot kitöltöttnek vett. Eszerint a vádlottak 2 nap múlva szabadlábra kerülnek. Az ítéletet, mely jogerős, a vádlottak és rokonsága örömkönyvet sírva, vették tudomásul.

Nyilatkozott a polgármester a zsirjegyről

Nagyvárad Saj. tud. A városban erősen érezhető zsirhiánnyal kapcsolatban több oldalról azzal a kérdéssel fordultak a polgármesterhez, hogy vezesse be a zsirjegyet. Erre vonatkozólag a polgármester a következő felvilágosítással szolgált:

— A zsirjegyek bevezetését csak a közellátási minisztérium engedélyezheti. Több mint egy hónappal ezelőtt előterjesztést tettem ebben az irányban, de közben a minisztériumban személyi változások állottak be s Losonczy államtitkár próbaképpen Debrecenben be is vezette a zsirjegyet. Most az a helyzet, hogy amíg a debreceni kísérlet nem hoz kijelentő eredményt, a többi városokban nem engedélyezik a zsirjegy bevezetését.

A zsirhiánnyal kapcsolatban a polgármester kijelentette még, hogy gondoskodni kíván a szegényebb néposztály szükségleteiről s erre a célra 30 mázsa zsir fog rendelkezésére állani. A zsirt a Zöldkereszt révén 3000 szegény között osztják ki. Ezenkívül egy békéscsabai vállalkozónál hét vagon zsirt kötött le a polgármester. November hónapban ebből leszállításra kerül egy vagon, amit fejadag szerinti fognak kiosztani a város közönségének. A fejadagok kiszámolása folyamatban van.

Mennyit: Kiss Béláné Mennyit!

műszaki cikkek üzlete Nagypiac-tér 10. Ker. Csarnok épület.

Világmaradás kerékpárok, rádiók, varrógépek és ezek alkalmassói, világméretű raktára

Olcsó, szolid árak! Telefon: 27-04, alközpont 54

HAJDU BÉLA

képzéskészítő

az

Ujságíró Otthonban.

Nyitva naponta délelőtt 11-től

A kiállítás nov. 3-ig marad nyitva

Tizenöt nagyváradit iparos kap kölcsönt a Nép- és Családvédelmi Alapból

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a Nép- és Családvédelmi Alapból kölcsönöket lehet megállapítani. E célra 70 ezer pengős keret áll a város rendelkezésére. Ma a polgármester az Ipartestület és a Baross Szövetség előzetes véleménye alapján a korábbi szociális előadó előterjesztésére 15 nagyváradit iparos kölcsönkérelmét hagyta jóvá 500-1000 pengős összegekben. Minthogy ezek az összegek nem merítik ki a rendelkezésre álló keretet, az év folyamán további kisiparos-kölcsönöket fognak még kiutalni.

Megkezdik az Erzsébetligeti sportpálya rendezését

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester kedden aláírta az Erzsébetligeti sportpálya rendezésére elkészített tervezetet. Egyben utasította a mérnöki hivatalt, hogy a munkálatokat haladéknélkül kezdjék meg. Néhány napon belül tehát megkezdik a 44 ezer pengős előirányzatú földmunkálatokat.

Ugyancsak aláírta a polgármester a Rhédey-kertben létesítendő leventelőtér tervezetét. Ehhez a 31 ezer pengős munkálathoz is hozzákezdnek a lehető legelőrebb időn belül. A levente intézménnyel kapcsolatban a polgármester még kijelentette, hogy a Rhédey-kertet az első számú leventeotthonnak alakítják át. A szükségességeket már kiutalta.

Halálra ítélték négy délvidéki gyújtogatót

Ujvidékről jelenti a MTI: Az Ujvidék közelében levő községekben az elmúlt hónapokban több gyújtogatás történt. A tetteseket hosszas nyomozás után sikerült elfogni. Ügyüket most tárgyalta öfutonak a katonai rögtönítélő bíróság. A tárgyalást hétfőn reggel kezdték és délután hirdettek ítéletet. A négy vádlottat rombolás és gyújtogatás büntetésében mondták ki bűnösnek és mind a négyet halálra ítélték. Egyik elítéltek a vezérkari főnök megkegyelmezett, míg Blau Ottó 22 éves izraelita állatorvos növendékén, Kardos Ferenc 27 éves izraelita bádógossegeren és Grün Sándor 29 éves kereskedősegéden a halálos ítéletet végrehajtották.

KIVÉZES BALASSAGYARMATON.

Balassagyarmatról jelenti a MTI: A törvényszéki fogház udvarán kedden délután a statáriális bíróság által halálraítélte Kiss János salgótarjáni lakoson a halálos ítéletet végrehajtották.

Honvédeink győzelmesen nyomulnak előre, kelet felé

Háztól-házra harcolva semmisítik meg a falvakban elhelyezkedett bolsevista egységeket

Kramatoszkája elestével legfontosabb páncéloscsoportát veszítette el a Szovjet

A GPU. RÉMURALMA MOSZKVA-BAN

A Magyar Távírási Iroda jelentése szerint a Donectól nyugatra levő területen a szövetséges erők még szűkebb területre szorították a visszavonuló ellenséget. A hadműveletek keretében a honvédseregtestek tervszerűen folytatták feladatuk megoldását.

Berlinből jelentik: (NTI) Mint a Német Távírási Irodával illetékes katonai helyről közölték, a Délukrajnában harcoló magyar seregtestek október 27-én további térnyerésre tettek szert. A rohamozó magyar csapatok a falvakban elhelyezkedő bolsevista egységeket kiszorították a helységekből, vagy háztól-házra harcolva megsemmisítették őket. A bolsevisták nem bírták feltartóztatni a támadó magyar csapatokat, úgy hogy azok tovább nyomultak előre kelet felé. (MTI)

Milánóból jelentik: (MTI) Valamennyi lap bő tudósításokban számol be a magyar csapatok előretöréséről a Donec medencében.

TOVÁBB FOLYIK A VISSZAVONULÓ ELLENSÉG ÜLDÖZÉSE A DONEC MEDENCÉBEN

Vezéri főhadiszállás (NTI.) A védőparancsnokság közli: A Donec medencében tovább folyik a visszahúzó ellenség üldözése. Hétfőn a német csapatok bevonultak Kramatorszkájába. Ezzel a szovjet elvesztette egyik legfontosabb autógyárát. Más helységet a magyar csapatok foglaltak el. A német légierő egységei bombákat dobtak Keres kikötőjére és elsüllyesztettek egy, a kikötőben horgonyzó három ezer tonnás hajót. Az Anglia elleni harcban harci repülőgépeink Greath Yarmouthtól keletre megtámadtak nappal egy hajókaravánt és elsüllyesztettek két hajót 11.000 tonna tartalommal. Mára virradó éjszaka egy másik tengerrészen egy nagy kereskedelmi hajót bombatalálatokkal súlyosan megrongáltunk. A holland partok mentén és a La Manche-csatorna fölött a brit légierő tegnap 13 repülőgépet vesztett. Északafrikában a tobruki arcvonalon szétromboltunk egy repülőteret és kiserődállásokat. Brit gépek az éjszaka folyamán nem repültek be a birodalom területére fölé. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A keleti hadszíntéren egy német hadseregcsoporthoz kötelek megsemmisítették négy szovjet zászlóalj és áttörtek erősen kiépített tábori állásokat, többszáz méterre benyomulva a szovjet vonalakba.

mélyen behatoltak a jól álcázott, mélyen kiépített erődállásokba és kézi-gránátokkal leküzdötték a makacs ellenállást. Egy másik hadseregcsoporthoz október 16-ika és 22-ike között 12.500 bolsevistát ejtett foglyul. Keresztülverekedték magukat a vidék utatlan mo-

csaras területén és közvetlen támadással felgöngyölítették a szovjetállásokat, bekerítették és foglyul ejtették a szovjet egységeket. Német rohamcsapatok sok jól álcázott szovjetüteget vettek be, 66 löveget és 262 géppuskát zsákmányoltak. (MTI)

Wavel-vonalat építenek az angolok a Kaukázus és a Nilus között

Berlinből jelentik (NTI.): A keleti arcvonal középső szakaszán a német légierő nagy kötelek Moszkva körül tevékenykedtek. A zuhanóbombázó gépek a bolsevista védelmi vonalakat elárasztották bombákkal. A légitámadások következtében a szovjet súlyos veszteségeket szenvedett tábori állásokban, páncélosokban és csapatösszevonásokban. Leningrád körüli harcokban több vasutvonalat rongáltak meg a légierő és sok vasúti szerelvényt rombolt szét.

Berlinből jelentik: Mint a Német Távírási Irodának katonai helyről jelentik, a Leningrádba bezárt szovjetcsapatok hétfőn újabb partraszállási kísérletet tettek, melyet ezúttal is visszavertek és a bolsevistáknak súlyos veszteségeket okoztak. (MTI)

Essenből jelentik (NTI.): A Nationalzeitung istanbuli jelentése szerint az angolok új erődvonalat terveznek a Kaukázus és a Nilus között: az úgynevezett Wavel-vonalat. (MTI)

Tömegmészárlást hajt végre Moszkvában a GPU

Stockholmból jelentik: (Stefani.) Különböző forrásokból származó hírek fényt derítenek Moszkva polgári lakosságának szörnyű életkörülményeire. A GPU állandó tömegmészárlásokat hajt végre, a rongálásokkal és árulással gyanúsított emberek között. A tömeges kivégzések egész nap folynak. Ez a rémuralom bizonyítja a központi kormány reménytelen helyzetét. Valamennyi templomot a GPU emberi őrzik, mert úgy vélik, hogy az összeesküvők a templomokban gyülekeznek. (MTI)

Stockholmból jelentik (Stefani): A moszkvai kormány menekülését megelőző napokban kiemelték Leninnek a Kreml mauzóleumában elhelyezett holttestét, hogy szülőhelyére, Uljanovba vigyék. (MTI)

Stockholmból jelentik (NTI.) A londoni News Chronicle szerint sohasem élt át Moszkva olyan közlekedési zűrzavart, mint október 18-án az úgynevezett kazáni pályaudvaron. Akkor kellett ugyanis a városban tartózkodó külföldieknek és a diplomáciai testületnek tagjainak a szovjet-kormány felhívására elhagyniuk Mosz-

kvát, hogy átköltözzenek Kuibyevbe. Este hét órára kellett megjelenni a pályaudvaron, azonban a vonat csak éjfélkor indult el. A vonat Moszkvától néhány kilométerre megállott és csak hajnalban folytatta útját. Kuibyevig az utat sok megszakítással tet-

Roosevelt - a világ elsőszámu hamisítója és ámitója

Olasz vélemény az elnök legújabb megnyilatkozásáról

Tokióból jelentik: (Stefani) A Stampa Roosevelt legutóbbi beszéde nyomán azt írja, hogy Rooseveltet elsőszámu hamisítónak és ámitónak kell tekinteni. Az elnök kötelező nyilvánosságára hozni azokat az okmányokat, amelyekről beszél, de ezek természetesen nincsenek meg. Az elnök minden biznnyal talál majd ürügyet arra, hogy ezt ne tegye és csak arra fog szorítani, hogy megfigyelje az amerikai közvéleményben elért hatást. Az Egyesült Államok népének márcsak méltósága megőrzése miatt is cselekednie kellene az elnöki arcatlanság ellen. Soha még népet ilyen aljas módon nem csaltak meg vezetői. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Német TI) Roosevelttel beszédével kapcsolatban

ték meg, úgyhogy több napig tartott. Kuibyevben a brit nagykövetséget és a katonai küldöttséget egy iskolába helyezték el és valamilyen közös nagy termekben tanyáznak. A többi követségek egy Grand Hotel nevű épületben vannak, melynek azonban egyetlen fürdőszobája sincs. (MTI)

A SZOVJET - MINT A „CIVILIZÁCIÓ HARCOSA”

Newyorkból jelentik: (NTI.) Davis, az Egyesült Államok volt moszkvai és brüsszeli követe, a szovjetnek nyújtandó segítség érdekében rendezett gyűlésen, hangoztatta, hogy a szovjet a civilizáció megtartásáért harcol. Egyidejűen háborút visel az

amerikai népért is. Ezért az Egyesült Államok népe nem állhat közömbösen félre, amikor a bolsevikiek meghalnak az igazságért. Ugyanazon a gyűlésen Halifax brit nagykövete kiemelte, hogy el kell vetni a multban fennállott ellentéteket és vádakot, mert most a közös ellenség megsemmisítéséről van szó. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI.) Október 27-én a legnehezebb német tüzérség egységei lötték Leningrád katonai fontosságú céljait és ellátási telepeit. Súlyos találatok érték a légi kikötőt. Sikeresült elhallgattatni egyik kronstadti üteget, mely beavatkozott a szárazföldi harcokba. (MTI)

Berlinből jelentik: Mint a Német Távírási Iroda illetékes helyről értesül, a német légierő 48 óra alatt újabb 31 ezer tonnányi ellenséges hajóteret süllyesztett el. Ezenfelül nyolc nagy ellenséges kereskedelmi hajót olyan súlyos bombatalálatok érték, hogy elvesztésükkel számolni lehet. (MTI)

Női- és férfi

ruhák festésében, tisztításában

legőlcsebb **Végh** textilvegyszeti üzem,
Bémer-tér 2. Szent László-tér 14,
Lilliom-utca 13. szám.

Vitéz Szőnyi Sándor, Kiss József és dr. Szondy György Nagyváradon

Közoktatásügyünk három kiváló szakfőnökét üdvözölhette e hét 3. első napján városunk több iskolája és egyéb nevelésügyi intézménye.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából vitéz Szőnyi Sándor tanügyi főtanácsos, az Orsz. Közoktatásügyi Tanács ügyvezető igazgatója látogatott meg e napokon több iskolát és tanuló-otthont. Vitéz Szőnyi Sándor volt a múlt év decemberében a Szent László gimnáziumban tartott első magyar érettségi vizsgálatnak elnöke. Akkori ittlétére és működésére szeretettel gondol nemcsak az érdekelt iskolák vezetősége és tanári testülete, hanem az a 100 ifju is, aki akkor végre hozzájutott az érettségi bizonyítványhoz, amelynek megszerzésében a letűnt rendszer részrehajlása addig megakadályozta.

A miniszteri kiküldöttel együtt érkezett Kiss József a debreceni tankerület kir. főigazgatója, aki a minőségében Bihar vármegye és Nagyvárad törvényhatósági bizottságainak is hivatalból tagjai. Elég gyakran láthatjuk és üdvözölhetjük ez okokból Nagyváradon.

Kisérletükben itt járt még dr. Szondy György, a tanker. kir. főigazgató helyettese, a kiváló szakember és ismert nevű ifjusági író.

A Kuria 15 évi feyházra emelte Klima József büntetését

Budapest. A Magyar Országos Tudósítói jelenté: Háromnapos főtárgyalás után a M. Kir. Kuria ma délután hirdetett ítéletet Klima József és társai bűnperében. A Kuria ítélete megsemmisítette az ötös tanács ítéletét és Klima József büntetését tíz évi feyházról tizenöt évi feyházra emelte fel. Ugyanakkor a legtöbb vádlott büntetését leszállította. Így Cséh Lajos büntetését három évi feyházról tíz hónapi börtönbüntetésre szállította le.

Baross Szövetség Rovata

A Baross Szövetségbe tömörült textil nagy- és kiskereskedők szakosztálya folyó hó 30-án, csütörtök este 7 órakor ülést tart, amelyre a szakosztály tagjait az elnökség meghívja azzal a kijelentéssel, hogy — tekintettel a mai mozgalmas és csaknem egyik napról a másikra változó gazdasági helyzetre, amely maga után vonja azt is, hogy esetről-esetre vetődhetnek fel olyan problémák, amelyek megoldása az erők tömörítését feltétlenül szükségessé teszi — a szakosztály minden tagjának egyenesen érdeke, hogy ezeken a közös megbeszéléseken, aki csak teheti, mindig jelen legyen. Az elnökség.

A Baross Szövetség Ertelmi Szakosztálya folyó hó 31-én délután 6 órakor a szövetség helyiségében (Rákóczi-ut 12. III. em.) ülést tart, amelyre a szakosztályba eddig belépett tagok, de a város római katolikus és református lelkészei, valamint állami és felekezeti tanerői tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

„Az elnyomók és önzők összefogását szétzúzzuk a forradalom erejével”

Mussolini beszéde a Marcia su Roma évfordulóján

Rómából jelentik (Stefani): Az Örök Város terein lefolyt ünnepek után a lakosság a Venézia palotához vonult és hosszasan élette a Duce-t. Mussolini megjelent az erkélyen és a következő beszédet intézte a tömeghez:

— Bajársak! Eljöttetek megünnepelni a fasiszta győzelem huszadik évének hajnalát. Hittük, biztosan tudtuk, hogy a nép, amely a fasiszta szervezetben tömörült, mindenkor méltó lesz küldetéséhez, jövőjéhez és kiérdemli a győzelmet. A Szovjet, amely ellen húsz évvel ezelőtt indul-

tunk harcba, a német fegyverektől, valamint a mi népünk és a szövetséges fiatal népek fegyvereitől szívenjalóva utolsó óráit éli és európai, valamint amerikai szövetségeseinek segítségére vár. Az elnyomók és önzők összefogását szétzúzzuk a forradalom erejével. Sem Churchill, sem cinkosai nem akadályozhatnak meg bennünket ebben. Győzünk!

A Duce szavait a tömeg óriási lelkesedéssel fogadta. Azután még többször meg kellett jelennie a palota erkélyén, hogy viszonzza a tömeg viharos ünneplését. (MTI.)

Hitler és Mussolini táviratváltása

Berlínből jelentik (NTI): A Führer a Marcia su Roma évfordulója alkalmából Olaszország és Albánia királyához, Etiopia császárához meleghangú üdvözlő táviratot intézett. Ugyancsak üdvözlő táviratot intézett a Führer ezalkalomból a Ducehoz is. (MTI.)

Rómából jelentik (Stefani): A Duce a Führernek a Marcia su Roma évfordulója alkalmából hozzá intézett üdvözlő táviratára a következő táviratban válaszolt:

— Legszívesebben köszönöm önnek, Führer, azokat a jó kívánságokat, amelyeket ma Róma évfordulója alkalmából hozzám intézett. A fasiszta Olaszország ebből az alkalomból újból megerősíti azt a rendhittelen akarát, hogy a nemzeti szocialista Németországgal együtt men-

tel és küzd egészen a győzelemig. Fogadja barát és bajtársi üdvözlőmet. Musolini.

Rómából jelentik (MTI): A Duce kedden délelőtt fogadta a nemzeti direktórium tagjainak kíséretében megjelent párttitkárt, aki átnyújtotta a huszadik évre szóló 1-es számú pártigazolványt.

A Háztulajdonosok Szövetsége adóügyi tájékoztatója

November hóban be kell adni az évi rendes házbérvallomásokat

A folyó évben a háztulajdonosok már két ízben tettek eleget a házadó alapjául szolgáló házbér bevallási kötelezettségüknek és pedig az első bevallást a folyó évi február hóban eszközték.

Ezt a bevallást csak a keleti és erdélyi visszacsatolt területek háztulajdonosai voltak kötelesek eszközölni, az előző évi novemberi bevallás pótlására, amelyet ebben az időben az adóügyi munkálatok elő nem készíthetése miatt nem eszközölhettek.

A második házbérvallomást azok a háztulajdonosok, akiknél a házbérekben a már bejelentett bérekhez viszonyítva, változások állottak be, a törvény rendelkezései szerint, a folyó évi május hó 1-től 20-áig tartoztak beajujtani.

Az 1941. évi november 1-től november 30-áig terjedő időben kötelesek az összes háztulajdonosok az általuk beszédt házbérekéről újabb bevallást benyújtani és ekként most már ez a terület is beilleszkedik az adótörvények által megállapított adórendszerbe.

Senkit ne tévesszen meg tehát hogy háza bérjövödelmei tárgyában ebben az évben már két ízben adott be adóbevallást és senki el ne mulassza ezen törvényes köteletségének a teljesítését. A bevallást a városi adóhivatalnál beszerezhető hivatalos űrlapokon kell kiállítani akként, hogy az űrlap minden rovatát lelkiismeretesen kitöltjük. Az űrlapba be kell tehát írni sor-

számozva minden bérlő nevét és foglalkozását, a bérlési helyiségek fekvését (alagsor, földszint, emelet, pince stb.) azok rendeltetését (lakás, bolt, műhely, gyár, stbi), a bérlőhöz tartozó helyiségek számát és a bérlési helyiségeknek a novemberi negyed bére alapján kiszámított bérösszegét.

Mindezen adatok valóságát a bérlő aláírásával kell igazolni.

Ha a bérlemény napszámra van bérbeadva, akkor a bérösszeg 12-szerese képezi az adóalapot.

Ha a bérlő a megállapított bérösszeget felül még egyéb szolgáltatásokat is vállalt magára, ezeket és illetve ezek pénzbeli egyenértékét hozzá kell számítani a pénzben megállapított bérehez.

Ilyen szolgáltatások például a bérlő által elvállalt biztosítási díjak, vagy természetbeni szolgáltatások, vagy a bérlő által a bérösszeget kívül fizetni kötelezett adók stbi.

Az ekként előálló nyers házbérvövedelemből csak a központi fűtési és világítási költségeket, üvegbiztosítási díjakat, a külön szedett házbérfilléreket lehet levonásba hozni.

Butorozva bérbeadott lakásoknál a butorhasználati díj címén a bérből 30 százalékot levonásba lehet hozni, de ezt a levont összeget az adóvallomásban fel kell tüntetni és ugyanezt a kereseti adó vallomásban be kell vallani.

Ha az ingatlan, vagy annak egyes

részei bérbeadva nincsenek, ezek adóalapját más bérbeadott épületekkel összehasonlítás mellett, becslés alapján állapítják meg.

Ugyancsak becslés alapján kell megállapítani a bérbeadott épület, épület-rész, vagy egyéb helyiség adóalapját akkor is, ha a bérbeadó s a bérlő vagy családtagjaik közötti rokoni, üzletlársi, vagy alkalmazotti viszony áll fenn.

Aki az adóvallomást a folyó évi november 30-áig be nem adja, az a kivett adó 5 százalékkal egyenlő bírságot tartozik fizetni.

Ha pedig a bevallást hivatalos felszólítás ellenére sem adja be, annak a bírsága a kivett adó 10 százaléka.

További részletes felvilágosítások találhatóak „A Háztulajdonosok Adó- és Illetékügyi Kiskatéja” című törvényismertetőben.

Péntekig lehet felajánlani a gabonafelesleget

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenté: Minden gazda tudja, hogy október 31-ig kell beszolgáltatni, illetve megvételre felajánlani gabonafeleslegét. Ez után az időpont után már tíz százalékkal kevesebbet fizetnek a beszolgáltatott gabonáért.

A közellátásügyi miniszter ezután is felhívja a gazdák figyelmét búza, rozs, zab és árpafeleslegüknek a még hátralevő idő alatt való felajánlásra, mert köztudomású, hogy minden gazdát elszámoltatnak és ha fenti időpontig nem ajánlja fel feleslegét, nem csak tíz százalékkal hárosodik, hanem súlyosabb esetben szigorú büntetését sem kerülheti el.

Hírek az ország minden részéből

KOLOZSVÁR. Ettore Corzani, a kiváló olasz író, a „L'Eroica” főszerkesztője Kolozsváron tartózkodik, ahol elmondotta többek között, hogy „a szép és gazdag erdélyi irodalomból érezte meg, hogy Erdélynek fel kell támadnia”. — A hagyományos diákbál helyett németbált rendez az idén a kolozsvári egyetemi ifjuság.

SZATMÁRNEMETIBEN a hatóságok vezetői értekezletet tartottak a vármegyei és városi arfelügyeleti szervezet kiépítése ügyében. Kimondták, hogy kérlelhetetlen szigorral letörök az áruuzorát.

DEBRECEN. A debreceni középokú Gazdasági Szakiskola igazgatójává Farkas Elemér sarospataki igazgatót nevezték ki. — A „chánytermelők” vasárnapi tartják első vándorgyűlést Debrecenben — Ficsor Jenő cipész-mestert a bérjárásáért egyhónapi feyházra ítélték.

SZERESFEHERY ÁRON az egyházmegyei papság őszi konferenciát tartott, amelyen melegen ünnepelték Shvey Lajos megyéspüspököt, EY-venéves papi jubileuma alkalmából.

PÉCS város tiszta vagyona a helyes gazdálkodás következtében egy év alatt több, mint egymillió pengővel növekedett. — A pécsi Orvosi Kamara pénzügyi állapot létesít székház építésére. Egyben kimondták, hogy egymásközötti érintkezésben kerülük a címkör-ságot jelentő megszállásokat.

Kávéházakban és vendéglőkben kérte a MAGYAR LAPOK-at

A jövő héten osztják ki az új mesterleveleket

84 jelentkező segéd közül 22 nem felelt meg a vizsgákon

(Nagyvárad.) Annakidején részletesen foglalkoztunk az október 15-én megkezdődött iparos mestervizsgákkal s ígéretet tettünk arra, hogy amint az eredmények feldolgozása befejeződik: közöljük a sikeresen vizsgázott jelöltek névsorát.

A Kereskedelmi és Iparkamara illetékes osztálya most fejezte be a vizsgák eredményének feldolgozását s a *Magyar Lapok* rendelkezésére bocsátotta az új mesterek névsorát. Sikeresen vizsgázott tehát a mestervizsgákon a következők:

Dénes László fodrász Nagyvárad, Rácz József fodrász Almosd, Kékes Mihály fodrász Szentjobb, Szepesi István fodrász Hegyközsécsatár, Hauer László fodrász Hegyközpályi, Búzás Mihály fodrász Nagyvárad, Bereczky Sándor fodrász Nagyvárad, Duka Sándor csizmadia Margitta, Kun András csizmadia Nagyvárad, Nagy Sándor csizmadia Nagyvárad, Horváth István csizmadia Nagyvárad, Szilágyi József csizmadia Nagyvárad, Pakurár Lőrinc csizmadia Nagyvárad, Retek János csizmadia Nagyvárad, Delistyán Sándor csizmadia Margitta, Hilgert Károly csizmadia Szalárd, Medve István csizmadia Margitta, Konecz József csizmadia Monostorpályi, Boros János cipész Nagyvárad, Thurzó Gábor cipész Nagyvárad, Lammel Vilmos bádogos Nagyvárad, Kovács Ferenc asztalos Nagyvárad, Kiss Károly kerékgyártó Sarkad, Mazsuli Sándor kerékgyártó Hegyközsécsatár, Papp László hentes és

mészáros Fugyivásárhely, Szabó István hentes és mészáros Telegd, Matus Pál hentes és mészáros Sarkad, Seres László gumijavító Nagyvárad, Péter István villanszerelő Nagyvárad, Sándor Nándor villanszerelő Nagyvárad, Darabant János kádár Szatmárnémeti, Szabó Lajos szücs Szatmárnémeti, Vadnai László fogműves Szatmárnémeti, Ádám Ferenc molnár Érselénd, Debreceni Károly molnár Pettény, Péter Sándor vendéglős Nagyvárad, Szabó Zsigmond vendéglős Nagyvárad, Kövály Ferenc vendéglős Székelyhíd, Vajda Béla vendéglős Nagyvárad, Török János vendéglős Nagyvárad, Balogh József fényképész Nagyvárad, Kovács Tibor fényképész Nagyvárad, Szabó György kéményseprő Nagyvárad, Rozenthal Vilma fűzőkötő Szatmárnémeti, Balogh István kesztyűs Nagyvárad, Varga Lajosné női divat, kalap Szatmárnémeti, Lampel Mór szappanfőző Nagyvárad, Jermendi Dezső sütő Nagyvárad, Viktor Árpád óras Nagyvárad, Szatmáry Lajos óras Nagyvárad, Farkas Lajosné nőiszabó Sarkad, Simándi Istvánné nőiszabó Nagyvárad, Szolga Ferenc nyomdász Szat-

márnémeti, Ferenczy Béla nyomdász Nagyvárad, Hídi Imre nyomdász Nagyszalonta, Papp Lajos kovács Tataros, Takács Andor kovács Köröskisjenő, Nilgész András férfiszabó Nagyvárad, Kolozsvári István szita-

Zsidó fiatalembereket hamis orvosi bizonyítványokkal huztak ki a munkaszolgálat alól

Letartóztattak 59 vádlottat. — Zsidó orvosok ötvenöt kétezer pengőig terjedő összegeket kaptak az orvosi bizonyítványokért

Kassáról jelenti a MTL: A kassai csendőrség nagyarányú vesztegetési bűnyűgyről rántotta le a leplet Kárpátalján. Feltűnt, hogy munkaszolgálatra kötelezett egészséges zsidó fiatalemberek a munkaszolgálat idején nem vonultak be, hanem tovább folytatták polgári foglalkozásukat. Megállapították, hogy egyes orvosok bizonyos összegek ellenében hamis orvosi bizonyítványt adtak ki zsidó fiatalembereknek, vesebajt, tifuszt és más súlyos betegségeket tüntetve fel a bizonyítványban.

Nemrégben Munkácsen 28 embert tartóztattak le az ügygel kapcsolatban.

kötő Mezőtelegd, Ladányi Gábor műszerész Nagyvárad, Lőrinczy Lajos szövőipari Nagyszalonta, Szutter Vendel mézeskalácsos Krasznabéltelek.

A 84 jelentkező közül tehát 22 jelöltnek nem sikerült a mestervizsgája. A sikeresen vizsgázottak számára már megkezdték a mesterlevelek kiállítását, úgyhogy körülbelül egy hét múlva mindenki kézhez kapja.

A héten egyébként újabb mestervizsgák kezdődtek Szatmárnémetiben és Nagybányán.

Többhónapos nyomozás után újabb két nagy vesztegetési ügyre jöttek rá. Megállapították, hogy Fehér Dániel nagyecsedői zsidó orvos és Solt Árpád beregszászi kikeresztelkedett zsidó orvos felhajtók útján ötven zsidó munkaszolgálatost szabadítottak ki hamis orvosi bizonyítvánnyal a kötelező munkaszolgálat alól. A bizonyítványokért ötvenöt kétezer pengőig terjedő összegeket vettek fel.

A vesztegetési bűnyű 59 vádlottját, akik valamennyien zsidók, a csendőrség letartóztatta és átadta a beregszászi ügyésznek.

A finn képviselőház köszönő távirata Tasnády Nagy Andrásához

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház mai ülésén, mint ismeretes, Tasnády Nagy András házelnök indítványára a ház elhatározta, hogy üdvözlő táviratot intéz a hősi finn testvérmizet képviselőházához, az ország ősi területeinek visszatérése alkalmából. A finn képviselőház elnöke megleghangu táviratban válaszolt az üdvözlésre, melynek szövege a következő: Testvérmizünk képviselőházának szerenese kívánataiért és megleghangu üdvözlését nagyméltósá-

godnak a finn országgyűlés nevében hálás köszönetemet fejezem ki. A finn nemzet mindig csodálta a magyar testvérmizetnek a szabadságért folytatott büszke harcát. A két testvérmizet most kezét nyujtva egymásnak Finnország ősi ellensége ellen vívott harcban, abban a harcban, melyet Finnország létéért szabadságért folytat, amelyben magyar testvéreivel együtt azért küzd, hogy világrészünket megmentse a bolsevista pusztulástól.

Senkise kéri a karpaszományosok áthelyezését

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Katonai szolgálatra behívott karpaszományosok szülei mind gyakrabban fordulnak a honvédelmi minisz-

tériumhoz azzal a kéréssel, hogy tényleges szolgálatra nagyobb távolságra behívott fiukat állandó lakóhelyükre vagy annak közelébe helyezték át. A honvédelmi minisztérium felhívja a hozzátartozók figyelmét arra, hogy ilyen kérelmeket ne terjesszenek elő, mert a honvédelmi törvény elrendeli, hogy a tényleges szolgálatra kötelezettek, csak egészségi vagy fogelmi okokból helyezhetők át. Eltekintve ettől, a fiataloknak csak előnyére van, ha katonai szolgálata következtében olyan területeket ismerhet meg, amelyek eddig az idegen megszállás következtében el voltak tole zárva.

Ádamszki-ház

Könyves Kálmán-utca 8.
2 szobás, előszobás, fürdőszoba felszerelve, üzlettel berendezéssel együtt — azonnal beköltözhető — eladó.

A magyar nép sorsa: a gyermek

Az egytemes magyarságnak legfontosabb létkérdése a magyar család termékenységének a visszaállítása. A magyar családok gyermektelensége azt mutatja, hogy ez a nép kihálásra ítélte saját magát. Hiába építjük a modernbbnél-modernbb iskolákat, ha nem lesz, hogy ki járjon ezekbe az iskolákba. Hiába a legmodernebb katonai felszerelés, ha nincs ifju nemzedék, amely azt használni tudja. Az a nép marad meg a népek nagy küzdelmében, erőteljes szava csak annak a népek lesz, amelynek szaporodási arányszámai magasak. Ne higgyük azt, hogy a szaporodó népek szociális helyzete rosszabb, mint a kis népeké. De kemény parancs és fenyegetés a természet szava is, amely a végzetre figyelmezteti a könnyelmű nemzeteket: csak az a föld marad meg háborítatlanul a tulajdonotokban, amelyet termékeny családokkal és minél több gyermekkel tudtok benépesíteni.

A magyar nép sorsa elsősorban a magyar anyák természetétől függ. A magyar középosztály tévite ezen a téren igen veszedelmes. Vezetőnépek tartja, nacionalistának hirdeti magát, de a nemzet érdekeit nem akarja komolyan venni. A magyarságot lépten nyomon pusztító bűn: a gyermekalkadás megakadályozása elsősorban ezt a társadalmi réteget pusztítja. Tőle tanulja ei a többi is.

A kérdés boncolgatásánál a legelőben a nehéz gazdasági helyzetre hivatkoznak és igyekeznek önmagukat mentetni. A felelősséggel hozakodnak elő, amellyel gyermekeiknek tartoznak, hogy nem tudnak gyermekeiknek megfelelő jövőt biztosítani. Am, nézünk csak jól széjjel. A jómódu családokban van a legkevesebb gyermek, míg a szegény családok népesek. A gazdag nehezebben tart el egy gyermeket, mint a szegény. Vajjon miért? Azért, mert annyi ostoba kívánság, fényűzés terheli, hogy a legfontosabbra, a gyermekekre nem is jut semmi. A sok pénz, a nagy jövedelem első számú ellensége a gyermeknek. Ez akadályozza azt, hogy megszülessen a holnap nemzedéke.

A gazdasági fejlődéssel szorosan együtt kell haladnia az erkölcsi fejlődésnek is, mert anélkül a nemzet el-sorvad. A gyermek hiánya kipusztítja a lélekből a mély és egyszerű örö-möket. Az ember is belesüllyed a modern barbárságba, amelyből azután nincs menekülés.

Hazánkban és népünknek legnagyobb ellenségei a magyar szivekben tanyázó hazugságok és a gyávaság. A hazaszeretet az, ha nagyobb országot akarunk, de több magyart nem.

A gyávaságot és hazugságot a lélekben csak a mély kereszténység tudja legyőzni. Ezért van szükségünk az erőteljes erkölcsi forradalomra, amely megválasztja az embereket és ezzel a mai társadalom képét is. Vegyük tudomásul, hogy az az ifjuság, amelytől a bűnös szülők megtagadták az életet csak azért, hogy a már meglévő gyermekeik könnyebben éljenek, ez fog majd hiányozni az eljövendő nagy erőpróbákban.

Dr. PACSAY JÁNOS

HÖLGYEIM!

Siessenek őszi és téli kabátot vásárolni!
Mert megnyílt a

„Bihari Modellház“

Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosztümöt és leányka kabátot. Nagy mértékszában! Oriási szövet választék. Hozott anyagból is a legkényesebb izlést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek Tisztviselőknak és nyugdíjasoknak fizetési kedvezmény.

Belvárosi mozgóban
Csütörtöktől:

Bécsi történetek

A békebeli Bécs örök vidám filmje,
Bolváry rendezése.

Szerdán utoljára: **Becsületből elégtelen**

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u.
MA MA

Tilos utakon

a francia filmgyártás világeseménye.
Főszerepben: Annie Ducaux, Armand Bernard,
Carinne Lucharie, Raymond Rouleau.

Apollo Filmszínházban
Csütörtöktől bemutató

Jávor Pál, Tabódy Klári, Mály Gerő
és Vaszary Piri vígjátéka

A balkezes angyal

GAZDASÁGI ÉLET

A motorkó fogasztásának szabályozása

Megjelent a miniszteri rendelet végrehajtási utasítása

(Tizedik közlemény.)

22. §. A pénzügyi hatóságok a kiszolgált motorkó-jegyek számáról jegyfüzönként, továbbá az utalványok alapján kiadott motorkó-mennyiségről minden hó végén, legkésőbb a következő hónap 5-ik napjáig a pénzügyminiszter mellé rendelt számvevőség útján a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek jelentést tenni tartoznak. Nemleges jelentés is beküldendő.

V. FEJEZET.

A motorkó kiszolgáltatására jogosító jegyek és utalványok.

23. §. Motorkó-jegyek. (1) A motorkó-jegyek a kiutalható mennyiséghez képest személygépjárműveknél, bérautóknál és motorkerékpároknál három-háromféle, a tehergépjárműveknél (autóbuszoknál) négyféle, a MATEOSZ-tehergépjárműveknél kétféle, a segédmotoros kerékpároknál (5. §.) egyféle alakban és külön jelzéssel, minden hónapra külön-külön készülnek és pedig:

A) Személygépjárművek részére az I. sz. jelzésű motorkó-jegy havi 25 liter motorkóról szól és a pénzügyi hatóságoktól azok részére szolgáltatható ki, akiknek gépjárművébe épített motor hengerűrtartalma legfeljebb 1000 köbcentiméter.

A II. sz. jelzésű motorkó-jegy havi 35 literrel szól és a pénzügyi hatóságoktól azok részére szolgáltatható ki, akiknek gépjárművébe épített motor hengerűrtartalma 1001 köbcentimétertől 2000 köbcentiméterig terjed.

A III. sz. jelzésű motorkó-jegy havi 50 literrel szól és a pénzügyi hatóságoktól azok részére szolgáltatható ki, akiknek gépjárművébe épített motor hengerűrtartalma a 2000 köbcentimétert meghaladja.

B) Autótaxik és bérautók részére: a I. B. A. jelzésű motorkó-jegy havi 25 literrel szól és olyan autótaxik és bérautók részére szolgáltatható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma legfeljebb 1000 köbcentiméter.

A II. B. A. jelzésű motorkó-jegy havi 35 literrel szól és olyan autótaxik és bérautók részére szolgáltat-

ható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma 1001 köbcentimétertől 2000 köbcentiméterig terjed.

A III. B. A. jelzésű motorkó-jegy havi 50 literrel szól és olyan autótaxik és bérautók részére szolgáltatható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma a 2000 köbcentimétert meghaladja.

C) Segédmotoros kerékpárok részére: az SM. jelzésű motorkó-jegy havi 5 literrel szól és forgalmi rendszámmal el nem látott segédmotoros kerékpárok részére szolgáltatható ki.

D) Motorkerékpárok részére: az I. M. jelzésű motorkó-jegy havi 8 liter-

ről szól és a pénzügyi hatóságoktól olyan motorkerékpárok részére szolgáltatható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma legfeljebb 250 köbcentiméter.

A II. M. jelzésű motorkó-jegy havi 15 literrel szól és olyan motorkerékpárok részére szolgáltatható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma 251 köbcentimétertől 500 köbcentiméterig terjed.

A III. M. jelzésű motorkó-jegy havi 20 literrel szól és olyan motorkerékpárok részére szolgáltatható ki, amelyekbe épített motor hengerűrtartalma az 500 köbcentimétert meghaladja.

(Folytatjuk.)

erősítése a loosztályozásnál ellenőrizve lesz, szabálytalanság esetén a tulajdonos ellen kihágási eljárás lesz megindítva.

8. A kizárólag iparszerű áruforgalmazásra szolgáló járműveken ezenfelül fel kell tüntetni a jármű összes súlyát és a rag súlyát.

Felhívom minden, lótartó figyelmét arra, hogy amennyiben lovat vagy járművét a város katonai ügyosztályánál összeírás végett még nem jelentette be, hogy azt a fenti időpontig még bejelentheti, hogy az osztályozáson már lova vagy járműve össze legyen írva.

Nagyvárad, 1941 október 22.

Dr. Soós István s. k.

Középfokú gazdasági intézet létesül Ujvidéken

Budapest, a MTI jelenti: A földművelésügyi miniszter középfokú gazdasági intézetet létesít Ujvidéken. Az intézet a város által felajánlott száz holdas területen a jövő évben nyílik meg.

Budapest, a MTI jelenti: A földművelésügyi miniszter Storaljaujhelyen szőlőmunkásképző iskolát állított fel. A tanítás időtartama kilenc hónap. A tanév március 1-től november végéig tart. A tanítás ingyenes. A felvételi fel-

tételeket a jövő hónapban közlik.

Húsz százalékkal emelték a bányanyugdíjakat. Budapest, a MTI jelenti: Több, mint 18.000 bányanyugdíjas számára teljesült, a belügyminiszter ma kiadott rendeletével, amely a bányanyugdíj szolgáltatásokat, vagyis a rokkantsági, özvegyeségi és árvásági nyugdíjakat folyó év szeptember 1-étől visszamenően 20 százalékkal felemelte.

Szigoru büntetés terhe alatt osztályozásra kell elővezetni a lovakat, öszvéreket és járműveket

Nagyvárad thj. város polgármestere 317/1941. kt. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr 58.555/eln. 5. 1941. számú rendelete értelmében felhívom a Nagyvárad város területén lakó összes ló-, öszvér- és jármű- (hintó-, kocsis-, szekér-, táblakocsis, bérkocsis- stb.) tulajdonosokat, hogy az 1941. évi november 4., 5., 6., 7. és 8-án minden reggel 3 órakor a marhavásártéren megtartandó loosztályozáson a tulajdonukban lévő és Nagyvárad thj. város katonai ügyosztályánál (Városháza. II. em. 26. sz.) már bejelentett ló-, öszvér- és járműveikkel jelenjenek meg a következő sorrendben és pedig:

1941 november hó 4-én A—D kezdőbetűsök.

1941 november hó 5-én E—J kezdőbetűsök.

1941 november hó 6-án K—N kezdőbetűsök.

1941 november hó 7-én O—S kezdőbetűsök.

1941 november hó 8-án SZ—ZS kezdőbetűsök.

A megjelenés elmulasztása a leg-

szigorúbb büntetést vonja maga után.

Fontos tudnivalók a jelentkezésre:

1. A lovak felszerszámozva és országosjárműbe fogva vezetendők, illetve hajtandók elő.

2. Ha valamelyik tulajdonosnak több járműve van (kocsi, szekér stb.) úgy valamennyit be kell mutatni.

3. Minden lóról és öszvérről a marhalevelet el kell hozni és azt előre előkészíteni.

4. Szamarakat és 3 évnél fiatalabb csikókat a loosztályozásra nem kell elővezetni.

5. Akinek vállalkozólova (a kincstártól használatra kiadott) van, az „Ellenőrző” könyvet hozza el.

6. Aki 3—6 éves pótlónak alkalmas lovat a kincstárnak megvételre felajánlani akarja, ezen szándékát a loosztályozási bizottságnak jelentése be.

7. A járművek névtáblával és pedig országos járműnél (szekernél) 25 x 35 cm, személykocsinál 15 x 20 cm a jármű baloldalán láthatóak el, melyen a tulajdonos neve, lakhelye és a vármegye jól olvashatóan (legjobb beégetve) kivehető legyen. A táblák fel-

Mesebeli kisházba költözött a székely gyermekek „Muskátli” szövetkezete

A kisebbségi időkben olyan hasznos munkát végzett iskolaszövetkezetek közül az egyik jelentős határhöz érkezett. A marosvásárhelyi zárda iskolának növendékei néhány évvel ezelőtt szövetkezetet alakítottak s a kis iskolai boltban látták el egymást tiszóráival, irkával, írószerekkel, levélpapírral és számtalan más árucikkkel. A szövetkezetnek 10—12 éves elnöknője, könyvelője, felügyelőbizottsága, ügyvezetője, boltosa van. Az ügykezelésre az egyik tanítónővér oktatta ki a kis diáklányokat s azóta ezek az erdélyi lánykák maguk végeztek minden munkát. Az elmúlt iskolai évben aztán olyan szép eredményt mutatott fel a szövetkezet, hogy megnövekedett forgalma miatt is új „bolt helyiségre” lett szüksége. A gyermekek fillérei megsokasodtak az üzletekben vásárolt árucikknek továbbadásával s ezen a nyáron az „Erdélyrészi Hangya Központ” támogatásával új, modern, mesébe illő kis csodavár épült az iskola udvarán a „Muskátli-szövetkezet” számára. A tornyos, színes cseréppel fődítt, székely stílusban épített, kopjafás, színes faragásokkal ékesített kis épületben maroknyi üzlethelyiség van üveges polcokkal, lakkbutorral, vízvezetékkel, gázfűtéssel. Külön kis raktárhelyiség, ahol már gondosan elraktározták a tiszóráira való almát, szilvázt és más árukat, zenészoza és muskátli kis tornác áll a lois szövetkezeti tagok rendelkezésére. Az épületben minden ragyog a tisztaságtól s az apró szövetkezők arca büszkeséggel ékes, amikor idegennek mutatják meg a mesebeli tündérházat, melynek homlokzatát is magyar muskátli díszíti.

Az új iskolaszövetkezeti házat Jaross Béla prelátnak most szentelte fel ünnepélyesen s Marosvásárhelyi előkelőségei közül sokan megjelentek az ünnepségen. Az egyházi szertartás után az iskola énekkara és a műkedvelő diáklányok szerepeltek.

Frenozel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

PAKOCs KÁROLY APOSTOLI KORMÁNYZÓI HELYNÖK UJRA-SZENTELTE A SZATMÁRI IRGALMAS NŐVÉREK TEMPLOMÁT. Szatmárnémetiből jelentik: Az Irgalmas nővérek templomát újjáalakították s Megyer-Mayer Antal fővárosi képzőművészeti iskolai tanár művésziösen oldotta meg a templom kifésztését. A megújított templomot vasárnap délelőtt szentelte fel Pakocs Károly kanonok, apostoli kormányzó helynök fényes segédlettel. A nagymise kezdete előtt Pakocs Károly apostoli kormányzó helynök mondott ünnepi szentbeszédet, mely alkalommal kinevezése óta első ízben szólott Szatmár népéhez Krisztus királyságáról beszélt. Hangsúlyozta, hogy Krisztus királysága kiterjed a családra, a nemzetre, a hazára, tehát mindenre, amit szentnek és értéknek tartunk.

TILOS A SIROK KIVILÁGÍTÁSA. Budapest, A MTI jelenti: A sirok kivilágítása ebben az évben a további intézkedésig, az ország egész területén tilos.

A KORMÁNYZÓ RÉSZVÉTELVÁRATOT INTEZETT HUSZÁR KÁROLY ÖZVEGYÉHEZ. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Öfömméltósága Huszár Károly volt miniszterelnök özvegyéhez részvétlétváratot intézett.

A csángókról szóló tanulmányunk folytatásának közlését közbejött akadályok miatt, egyelőre, megszakítjuk.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden este nyolc órakor Bárdossy miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyeket beszéltek meg. A minisztertanács a késő éjszakai órákban ért véget.

A Rádió sajtóadatlutánt adott. Budapest, a Magyar Országos Tudósító jelenti: A Rádió vezetősége kedden a Gellért szállóban sajtóértekezletet rendezett, amelyen tájékoztatta a sajtó képviselőit a rádió fejlődéséről és a további fejlődést biztosító nagyszabású terveiről. Ezidőszereint a magyar rádiónak 705 ezer előfizetője van, ami több mint kétfélmillió hallgatót jelent.

MEGHALT ÖZVEGY GRÓF TELEKI GÉZÁNE. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: Özveggy gr. Teleki Gézáne, néhai gróf Teleki Pál miniszterelnök édesanyja 92 éves korában Budapesten kedden elhunyt. Temetése csütörtökön délután lesz a Kerepesi-úti temetőben.

FELHÍVÁS. Nagyvárad és vidéke Ipartestülete vas- és fémipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét arra, hogy az igénylőlapokat haladéktalanul átvenni, az ujakat november 6-ig okvetlen beadni sziveskedjenek. **Szakosztályi elnök.**

A Nemzeti Munkaközpont elnökségének felhívása. Felkérjük az összes szakmai csoportok vezetőségeit és az üzemi N. M. K. megbízottakat, hogy a 15. 31-én, péntek este 7 órakor fontos ügyben jelenjenek meg a Munkásotthonban. Elnökség.

Katonai előléptetések

A MTI jelenti: A Kormányzó Schindler Szilárd altábornagyot, Schweitzer István altábornagyot és vitéz Szombat-helyi Ferenc altábornagyot vezérezredessé nevezte ki. Altábornagyokká nevezte ki a következő vezérőrnagyokat: Ruszkiczay-Rüdiger Imrét, vitéz nemes Csikszentsimoni Lakatos Gézát, vitéz lófő Dálnoky Miklós Bélát, vitéz Feketealmi-Czeidner Ferencet, Beregfy Károlyt, vitéz Bély Alajost, vitéz nemes Domaniczky Ödönt. Vezérőrnagyokká nevezte ki a következő ezredeseiket: nemes Uzoni Kovács Károlyt, Világhy Lászlót, vitéz Asztalosy Aladárt, Király Andrást, nemes harasztosi

Ertsey Leitschaft Károlyt, vitéz Olah Józsefet, Stemmer Lászlót, Vasady Ernőt, Tilger Ferencet, vitéz Illésházy Gábort, vitéz Sziklay Györgyöt, Bisza Ferencet, Kovács Tibort, Vargyassy Gyulát, Farakes Ferencet. Kivétáesen és kegyelemből nemes korompai Brunswick Györgyöt, Anka-Anesini Győzöt. A honvéderosoknál orvosvezérőrnaggyá Demkő Antal orvosvezérőrnaggyá, vitéz Bély Alajost, vitéz nemes Domaniczky Ödönt. Vezérőrnagyokká nevezte ki a következő ezredeseiket: nemes Uzoni Kovács Károlyt, Világhy Lászlót, vitéz Asztalosy Aladárt, Király Andrást, nemes harasztosi

Ma tárgyalta először a törvényszék a gyorsított eljárás alapján letartóztatott árdragítók ügyét

Nagyvárad Sajat tud. Szuronyos fogházörök kísérték fel a fogházból szerdán délelőtt a hétfői piaci árdragítókat, akiket tettenértek és azonnal előállítottak. Dr. Kolozsváry Sándor büntető egyesbíró és dr. Schuller Frigyes ügyész három vádlott ellen hoztak példás büntetést.

Török István mácsapusztai lakost mert a hagyma kilójáért 1 pengőt kért

és fogadott el, jogerősen 14 napi fogházra ítélték. — Fejes Lajos harsányi földművest, mert a tojás darabját 20 fillérért árulta, 50 pengő pénzbüntetésre ítélték. — Achim Mihályné nagyúrögdí-tejesasszonyt, mert a tej literjéért 35 fillért kért és fogadott el, 150 pengő pénzbírságra büntették. Az ítéletek jogerősek.

Hétfőn tartják meg a Halottak-napját

Tudomására hozom a város közönségének, hogy f. évben a halottak napja, tekintettel arra, hogy november másodikán vasárnapra esik, az azt követő napon, november 3-án, tehát hétfőn lesz megtartva. Országos rendelkezés folytán az idén mindennemű kivilágítás szigorúan tilos.

Értesítem a közönséget, hogy a temetőt legfeljebb este 6 óráig maradjon nyitva, miért is a közönség háromnegyed 6 órakor már a temetőből a távozást kezdje meg. A temetők kapui este 6 órakor bezártnak.

A világitás csökkentéséből származó meglátarított összeget ki-ki fordítsa a harctéren küzdő honvédek megsegítését célzó és a Fömméltóságú Asszony által propagált célra, vagy pedig saját egyházának felsegélyezésére.

Elvárom a város közönségétől, hogy a nagy idők komoly szavát megértve, eléget fog tenni felhívásomnak.
 Dr. Soós István, polgármester.

Kik kaphatnak munkát a Munkaközvetítőnél?

A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28. Telefon 25-76.) 1941. évi október hó 29-én kelt kimutatása szerint az elmúlt hét folyamán elhelyezett 78 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphat 73 ipari szakmunkás, 4 gyári betanított munkás, 1 napszámos, 1 fiu tanonc, 1 szolga, kifutó, kocsis, 1 bejáró-takarítónő, 11 állandó háztartási alkalmazott, 3 gazdasági cseléd, összesen: 95 egyén.

Foglalkozást keres 158 ipari szakmunkás, 38 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 16 gyári és egyéb napszámos, 11 szolga, kifutó, kocsis, 2 bejáró takarítónő, 22 üzleti alkalmazott, 15 magántisztviselő, 49 állandó háztartási alkalmazott, összesen 321 egyén.

Darabokra szagattak a vonat kerekei egy állásnélküli szabóságéért

Nagyvárad. Sajat tud. Halálos vonatfelgázolás történt kedden este 7 órakor a velencei pályaudvar és a nagyállomás között. Papp János másházó bukkant rá a borzalmasan megszerencselt hullára. A kiszállt rendőri bizottság megállapította, hogy a hulla Klein Sándor révi születésű szabóságéval azonos aki Nagyváradon Szacsavay-utca 61. szám alatt volt ideiglenesen bejelentve. Klein Sándor Kolozsvárról Budapest felé 13 óra perckor áthaladó gyorsvonatba vetette magát s az hurcolta magával mintegy 100 méteren. Az esetben szemtanúja nem volt, búcsúlevél nem maradt s így nem lehet megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy véletlen szerencsétlenség történt-e. A gyorsvonatnak a nagyvárad állomáson történt átvizsgálása alkalmával a mozdony kerekén megtalálták a hulla ruhájának egyik zsebében, amelyben igazolványok, 6 pengő és fényképek voltak. Klein Sándor holttestét beállították az cseszi temető halottasházába. Az ügyésznek megadta a temetési engedélyt.

Török tábornokok a vezéri főhadiszálláson

Berlinből jelentik (NTI): A Führer főhadiszállásáról jelentik: A Führer, mint a német véderő legfőbb parancsnoka, főhadiszállásán fogadta a török tábornokokat, akik a keleti hadszíntéren tett látogatásukról tértek vissza. A török tábornokok azután megállították Brauchitsch tábornagyot a német hadsereg főparancsnokát és Keitel tábornagyot, a német haderő főparancsnokának főnökét. (MTI)

Egyiptom nem hajlandó főlvenni a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatokat Moszkvával

Fokvárosból jelentik: (NTI) Herczog tábornok, a Délafrikai Unió volt miniszterelnöke kijelentette, hogy meg akarja mutatni a búroknak az utat, amelyen haladva Délafrikát meg lehet menteni a fenyegető pusztulástól. A nemzeti szocializmus — ugymond — lényegében összhangban áll Délafrika erkölcsi és vallási felfogásával. A kapitalista liberalizmus és az okatlan gazdasági verseny az oka a délafrikai nép hanyatlásának és fokozatos elszegényedésének. (MTI)

A nemzeti szociálizmus összhangban áll Délafrika erkölcsi és vallási felfogásával

Kairóból jelentik: (NTI) Az egyiptomi kormány elutasította azt az indítványt, amely a Szovjettel való diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatok felvételét célozta. A külügyminiszter azzal indokolta meg a kormány elhatározását, hogy a mai helyzet és a nehéz közlekedési viszonyok nem teszik lehetővé az ilyen kapcsolatok felvételét. (MTI)

100 pengőt kért a 35 pengős óráért — vizsgálat indult ellene. Nagyvárad. Sajat tud. Kommandár Imre Össi-télep Himfy-u. 49. szám alatti lakos 100 pengőért egy órat ajánlott eladásra Einwald Hermann Szent László-tér 5. sz. alatti órás és ékszerésznek. Az ékszerésznek feltűnt hogy az óra mintegy 35 pengő értékű s kérte, hogy Kommandár igazolja az óra tulajdonjogát. Kommandár ekkor megijedt és kijelentette, hogy már nem is adja el az órát. Az ékszerész jelentésére bekísérték a rendőrségre, ahol Kommandár azt vallotta, hogy még 1933-ban vette az órát Brailában, most földet vásárolt s azért volt szüksége pénzre. Megindult a vizsgálat.

Az árvaszéki elnök debreceni tanulmányutja. Nagyvárad. Sajat tud. Dr. Jósza András árvaszéki elnök visszatért debreceni utjáról, ahol a gyermekvédelmi intézményeket tanulmányozta. Debrecenben szerzett tapasztalatairól megtette jelentését, aminek alapján a patronázs intézménnyel és a gyermekmenhellyel kapcsolatban a közeljövőben több fontos intézkedést fognak fogantatosítani.

Bérbeadó a Bazár bérházban egy üzlethelyiség. Nagyvárad. thj. város polgármestere, illetve a városgazdasági ügyosztály a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad város tulajdonát képező Rákóczi-ut 2. sz. al. házban lévő, ezideig Kovács és Blau által bérelt üzlethelyiséget azonnali hatállyal bérbeadó. Bérleti ajánlatok a városgazdasági ügyosztály által rendelkezésre bocsájtandó ajánlati lapokon folyó évi november hó 5. napjának délelőtti 10 órájáig kell a városgazdasági ügyosztálynál benyújtani. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhatassak. Nagyvárad, 1941. október 29. Dr. Soós István s. k., polgármester.

Letartóztatott egy jogtalan határlépjűt. Nagyvárad. Sajat tud. A rendőrség őrizetbe vette Szász Sándorné szül. Vári Máriaét jogtalan határlépjűsért. Szász Sándorné Temesvárról jövet, szökött át és Marosvásárhelyen lakó férjéhez akart utazni. Az asszony 142 ezer lei készpénzt találtak.

SZÍNHÁZ

„Négy asszonyt szeretek“

Bókay János vígjátékának bemutatója a Szigligeti Színházban

Eredetileg csak egy asszonyt szerepelt Dobay Gábor, a fiatal, tehetséges, de állás nélkül nyomorgó mérnök Szédíteni kell azonban a butorkirályt, hogy gyárában magas fizetéssel vezérigazgató főmérnökke tegye meg a nagyrotörő, szeretetreméltó éhenkórász. A mérnök felesége ezért, aki egy személyben szobalánya, felesége, titkárnője és szeretője az urának, külön-külön játssza meg ezt a négy szerepet a gyáros előtt. Az agglégény butorkirályt elkápráztatja a nagystílus, az egyik alakba, a szeretőbe — aki a cél érdekében bizonyos lehetőségekkel kecsegteti — bele is habarodik és rendkívül előnyös feltételekkel köti meg a szerződést Dobay Gáborral.

Ez Bókay János „Négy asszonyt szeretek“ című háromfelvonásos vígjátékának az alapötlete. Az első felvonás után már befejezettek érezzük a cselekményt, de az író ügyesen fűzibogozza tovább. A jómódba esőppent Dobayéknál az asszony csak egyet tart meg négyeszeres minőségéből, mire a férj kezd idegenkedni beszerzve a többi szerepekre. A bonyodalmat fokozza, hogy a gyáros gyakorlati tere óhajtja vinni vezérigazgatója szeretője iránti szerelmét, aki azonban nem létezik. Dobayné kénytelen egyedül megjátszani egy nagy szakítási jelenetet és asszony és a szerető között, kidobja a szeretőt, amivel sikerül még egyideig megmenteni férje állását. De szét kell ütnie a beszervezett valódi szerető-jelöltek között s ennek során kiderül az egész turpisság. Az agglégény egyedül marad, a fiatal mérnök visszakerül nyomorúságos kis lakásába a feleségével, aki most már szegényen, de boldogan tovább játssza férjének a négy nő szerepét, hogy egyedül magának tartassa meg azt, akit szeret s aki őt is szereti.

Nem túlságosan erkölcsös a darab de nagyon mulatságos. Az író igyekszik ugyan itt-ott állást foglalni a könnyelmű erkölcsi felfogással szemben s a végmegoldás az egy asszonyoz való visszatérés is ezt az iparkodását mutatja, de emellett van a darabban egy sereg alapigazságként beállított kiszólás, amelyek korántsem építő hatásúak. Mindenesetre ellensúlyozza ezt a bohózat hangneme, amely a darabon végigvonul. Ötletes, eleven, szórakoztató és színpadtechnikailag is nagyon érdekes vígjáték ez, amelyet a Szigligeti Színház jó előadásban hozott színre.

Moory Luci különösen alakította a négy minőségben, négy alakban jelentkező asszony szerepét. Ha hangja, amely némi indiszponáltsággal küzd, jobban bírta volna a négy sze-

rep skáláját, tökéletes lett volna az illúzió. *Kozma* Andor játéka alaposan kiaknázta a fiatal mérnök szerepének minden komikumát s *Ross* József a gyáros szerepében remek teljesítményt nyújtott. Kisebbszerepekben *Barsy* Béla és *D. Ihász* Klári jól jellemezett figurákkal színezték a darab jeleneteinek bohózati elevenességét.

A közönség nagy tejszettel fogadta az előadást és sok tapssal jutalmazta az író ötleteit és a színészek játékát. (*)

Színházi iroda közleményei:

— **Négy asszonyt szeretek.** Ma, szerdán tisztviselőbérletben és szombaton este, a tegnapi bemutatón oly forró sikert aratott *Négy asszonyt szeretek* c. Bókay vígjáték meg *Moory* Lucyval, *Kozmával* és *Rossal*.

— **A Fialtság bolondság** operett van műsoron csütörtökön este olcsó helyárral.

— **Piros bugyellár.** Pénteken és vasárnap este a *Piros bugyellár*ist, *Csep-*

Hatósági árjegyzék

Husfélék és hentesárak hatóságilag megszabott legmagasabb ára

Zsir 3.30, háj 3.06, kenyér- és toka-szalonna 2.64, zsirszalonnal bőrrel 2.64, bőr nélkül 2.84.

Sertéshús: karaj rövid 3, hosszú 2.70, bőrös 2.80, comb csont nélkül 3.01, bennelevő csonttal 2.60, lapocka csont nélkül 3.01, bennelevő csonttal 2.60, tarja csont nélkül 2.78, bennelevő csonttal 2.40, oldalas 2, csülök hátsó 1.80, első 1.60, köröm 80, fej, farok, tüdő, szív, lép, nyelv 1.40, máj, veselő 2.20.

Borjúhús nyomtaték nélkül comb kicsontozott 3.70, comb kicsontozott szeletekben 4, lapocka kicsontozott 3.30, karaj és vesés bennelevő csonttal, láb-szár csont nélkül 2.80, karaj szeletelve 3.10, tarja mell, pörköltnek való hús 2.30, nyelv 2.80, fej velővel és nyelvel 80, fejhús és tüdő 1.42, velő drb 1.42, borjúfodor és pacal 80, bőrnélküli láb 18 fillér.

Marhahús nyomtaték nélkül I. rendű hátulja 2.66, eleje 2.34, II. rendű hátulja 2.46, eleje 2.14, tisztított vesepecsenye 3.50, máj 1.80, szív vese 1.50, velő 2, tüdő pacal, orr, tőgy 80, csont fehér 1.80, csont vörös 10.

Birkahús comb I. rendű 2.40, II. rendű 2, gerinc I. rendű 2.20, II. rendű 1.90, eleje I. rendű 1.80, II. rendű 1.60, tüdő, máj 1.30, fej, láb 60.

Báránycsont: hátulja 2.40, eleje 2, tüdő, máj 1.30, fej, láb 60.

Hentesárak: fehér sózott szalonna 2.80, csécsi toka szalonna 3.20, füstölt és paprikás szalonna 3.20, füstölt és paprikás csemege szalonna 3.70, sült szalonna 3.30, kolozsvári és brassói szalonna 4, füstölt császárhús 3.70, füstölt császárhús főve 4.40, cigányszalonna 4, angol teaszalonna 5.50, tepertő 3.30, bőrnélküli szalonna kg-onként 20 fillérrel több, füstölt kolbász II. rendű,

reghy örökszép népszínművét ujtja fel a színház Delly rendezésében, parádés szereposztásban. *Moory* Lucy, *Delly* Ferenc, *Solymossy*, *Barsi*, *Beregh* játsszák a vezető szerepeket.

— **Vasárnap délután olcsó helyárral a Cigányszerelem van műsoron.** Hétfőn, az Iskolánküli Népművelődési Bizottság rendezésében a *Hid*, *Herczeg* *Ferenc* történelmi tárgyú remekműve kerül színre.

— **Előkészületben:** Nyári zápor *Hunyadi* vígjátéka.

HETI MŰSOR:

Szerda: **Négy asszonyt szeretek.** Csütörtök: **Fialtság bolondság.** (Olcsó helyárral.)

Pénteken: **Piros bugyellár.** (Repri.)

„REMÉNYIK SÁNDOR ALAPOT” LÉTESIT A PÁSZTORTŰZ BARÁTI KÖRE. A Magyar Tudósító jelenti: Reményik Sándor halála után közvetlen munkatársai és barátai elhatározták, hogy emléket méltó módon örökítik meg. A Pászortűz Baráti Köre, amelyben Császár Károly, Járosi Andor, Jász Pál, Kéki Béla, Tavasz Sándor és Vásárhelyi G. Emil foglalnak helyet, a Kör fejének, Reményik Sándor főszerkesztőnek nevével elnevezett alapot létesít, amelyre a küldeményeket Pászortűz (Kolozsvár, Brassai-utca 7.) címre lehet eljuttatni.

Aggút öntenek az angol házak vasrácsaiból. Stockholm-ból jelenti a NTI: A Svenska Dagbladet szerint az angoliai vashiány miatt elrendelték az összes vasrácsok beolvasztását. A beolvasztott vasból ágyukat és gránátokat öntenek. A beszoigáltatás kötelezettségében nincsen különbség magán- és középületek között. Aki 12 napon belül nem kéri kellő megindokolással a mentesítést, annak vasrácsait leszerelik. Ezzel eltűnnek az angol templomokat körülvevő történelmi értékű vasrácsok is. (MTI)

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Keresünk három, esetleg kétszobás komfortos lakást november 1-re, lehetőleg a központ környékén. Ügynököt díjazunk. Vegyi és Elelmiszeripari r. t., Mátyás király-u. 80. 630

Keresek mielőbbre 2 szobás lakást, esetleg konyha, vagy fürdőszoba nélkül is, fiatal házaspárnak. Cím a kiadóban. 603

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár hasznátruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brillianst, ezüstöt magas áron veszek. Órák, ókszert javítok Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Egy nagy takaréktűzhely eladó. — Frenzel, Szent János-u. 48. 641

Háromszobás kertes magánház, alkalmi olcsóáron bankteherrel eladó. Érdeklődés dr Klein, Szalárdi-utca 16. 636

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón **Simon István** könyv-papírüzletben Bémer-tér 3. Tel 26-45.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Piszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Brilliansért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Különpéle

Központban lévő nagy üzlethelyiséghez társat keresek. Lehetőleg ruházati szakmabelit. Cím a kiadóban. 640

Üzletberendezés, üveges pulttal eladó. Cím a kiadóba. 639

Koszorúk, élő, művirágból olcsón készülnek. Czira virágüzlet, Bémer-tér 2. 638

Allási nyec

Spulnizó lányokat kötőszóvó üzembebe felveszek. Lórántffy Zs.-u. 3. (V. Nyárfa-utca).

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. környörgőgépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

ZOMBORY SÁNDOR:
ÉS MÉGIS VAN FELTÁMADÁS
című könyve kapható a Nemzeti könyvkereskedésben
Ára: 3 pengő.